

Valsts ieņēmumu
dienests

02.01.2025.

Informatīvais materiāls

Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā

Informējam, ka 2024. gada 12. decembrī ir pieņemti grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā, kas 2024. gada 28. decembrī publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 251 un stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī.

Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā (turpmāk – likums) veikti, lai:

- pārņemt Padomes 2020. gada 18. februāra Direktīvu (ES) 2020/285, ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz īpašo režīmu mazajiem uzņēmumiem un Regulu (ES) Nr. 904/2010 groza attiecībā uz administratīvu sadarbību un informācijas apmaiņu nolūkā uzraudzīt mazajiem uzņēmumiem paredzētā īpašā režīma pareizu piemērošanu (turpmāk – Direktīva 2020/285)
- pārņemt Padomes 2022. gada 5. aprīļa Direktīvu (ES) 2022/542, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK un Direktīvu (ES) 2020/285 attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm
- pilnveidotu pievienotās vērtības nodokļa (PVN) regulējumu atbilstoši Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu noteiktām tiesību normām attiecībā uz PVN 0 procentu likmes piemērošanu preču eksportam humānās palīdzības un labdarības ietvaros un īpašo PVN piemērošanas režīmu darījumos ar lietotām mantām, mākslas darbiem, kolekciju priekšmetiem un senlietām
- precizētu preču iegādes Eiropas Savienības (ES) teritorijā definīciju preču nosūtīšanas vai transportēšanas gadījumā no citas ES dalībvalsts uz Latviju, ja tās paredzētas Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām, tai skaitā pavadošā civilā personāla vajadzībām
- vienkāršotu PVN 0 procentu likmes piemērošanu preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanai, kas paredzēta Latvijā reģistrētām diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām
- pilnveidotu PVN jomas tiesisko regulējumu
- sniegtu atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem

Iekšzemes PVN maksātāja reģistrācija VID PVN maksātāju reģistrā

Likuma **59. pants** izteikts jaunā redakcijā, nosakot, ka iekšzemes PVN maksātājs ir tiesīgs neregistrēties Valsts ieņēmumu dienesta (VID) PVN maksātāju reģistrā, ja tā kalendāra gadā iekšzemē veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība bez PVN nav pārsniegusi 50 000 *euro*

sliksni.

PVN reģistrācijas sliksni aprēķina kalendāra gadam

PVN reģistrācijas sliksni veido iekšzemē veikto:

- ar PVN apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu vērtība un
- atsevišķu ar PVN neapliekamu preču piegāžu un sniegto pakalpojumu vērtība (darījumi ar nekustamajiem īpašumiem, finanšu un apdrošināšanas pakalpojumi).

Likuma **59. pantā** paredzētas iekšzemes PVN maksātāja tiesības atlikt reģistrēšanos VID PVN maksātāju reģistrā līdz kalendāra gada beigām, ja kalendāra gada laikā tā preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība pārsniedz PVN reģistrācijas sliksni 50 000 *euro*, bet nepārsniedz 55 000 *euro* vērtību. Šādā gadījumā iesniegums reģistrācijai VID PVN maksātāju reģistrā iesniedzams VID ne vēlāk kā līdz kalendāra gada 30. novembrim.

Ja kalendāra gada laikā iekšzemes PVN maksātāja preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība pārsniedz PVN reģistrācijas sliksni 50 000 *euro*, bet nepārsniedz 55 000 *euro* vērtību pēc kalendāra gada 1. decembra, iekšzemes PVN maksātājs iesniedz VID reģistrācijas iesniegumu ne vēlāk kā līdz kalendāra gada 31. decembrim.

Ja kalendāra gadā vai iepriekšējā kalendāra gadā ir pārsniegts reģistrācijas sliksnis 50 000 *euro* un iekšzemes PVN maksātājs ir veicis tikai atsevišķus ar PVN neapliekamus darījumus (darījumi ar nekustamajiem īpašumiem, finanšu un apdrošināšanas pakalpojumi), tas ir tiesīgs neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā.

Citas dalībvalsts PVN maksātājam, tai skaitā citas dalībvalsts PVN maksātāja pastāvīgajai iestādei iekšzemē, **kas veic ar PVN apliekamus darījumus iekšzemē, ir tiesības piemērot likuma 59. pantā noteikto kārtību.**

Preču iegādei ES teritorijā par atlīdzību pielīdzināmie darījumi

Likuma **9. panta ceturtajā daļā** precizēta preču iegādes ES teritorijā definīcija, nosakot, ka gadījumos, kad preces, kas paredzētas Latvijas Republikas Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām (tai skaitā pavadošā civilā personāla vajadzībām) ir iegādātas vai piegādātas citā ES dalībvalstī ar atbrīvojumu no PVN, bet vēlāk nosūtītas vai transportētas uz Latviju, tad minētās preču iegādes vai piegādes tiek uzskatītas par preču iegādi ES teritorijā, un Latvijā minētajiem darījumiem piemēro PVN vispārīgā kārtībā.

Pakalpojumu sniegšanas vieta kultūras, mākslas, sporta, zinātnes, izglītības, izklaides un citiem līdzīga rakstura pakalpojumiem

Likuma **20. pants papildināts ar trešo un ceturto daļu**, nosakot pakalpojuma sniegšanas vietu.

- Ja kultūras, mākslas, sporta, zinātnes, izglītības, izklaides vai cits līdzīga rakstura pasākuma apmeklējums ir virtuāls, tad pakalpojuma sniegšanas vieta ir pakalpojuma saņēmēja atrašanās vieta.
- Ja pakalpojums, kurš saistīts ar kultūras, mākslas, sporta, zinātnes, izglītības, izklaides vai citiem līdzīga rakstura pasākumiem, ir sniegts personai, kas nav PVN maksātājs un ir saistīts ar darbībām, kas tiek strauvētas vai citādi darītas virtuāli pieejamas, tad pakalpojuma sniegšanas vieta ir šīs personas mītnes vieta, deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, – pastāvīgās uzturēšanas vieta.

Pakalpojuma sniegšanas vieta elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegtam pakalpojumam

Likuma **30. panta** otrajā daļā izslēgti vārdi "elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegta pakalpojuma", nosakot elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegta pakalpojuma sniegšanas vietu pēc vispārīgiem PVN noteikumiem.

Darījuma ar PVN apliekamās vērtības noteikšana

Likuma **34. pantā desmitā daļa** izteikta **jaunā redakcijā** un pants **papildināts ar 10.¹ un 10.² daļu, nosakot**, kā aprēķināma neregistrēta PVN maksātāja vai citas dalībvalsts PVN maksātāja ar PVN apliekamā darījuma vērtība līdz reģistrācijas brīdim, norādot, ka aprēķinātā PVN summa ir iekļaujama darījuma vērtībā.

PVN 0 procentu likmes piemērošana preču eksportam humānās palīdzības un labdarības ietvaros

Likuma **43. pants** tiek **papildināts ar astoto daļu**, kurā noteikts, ka preču piegādēm, kas uz līguma pamata tiek bez maksas piegādātas sabiedriskā labuma organizācijām Latvijā vai nodotas tālāk citas ES dalībvalsts atzītai struktūrai, kas šīs preces eksportē no ES teritorijas humānās palīdzības un labdarības ietvaros, piemēro PVN 0 procentu likmi.

PVN 0 procentu likmes piemērošana preču piegādēm un pakalpojumiem, ko izmanto Latvijā reģistrētu diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību oficiālajām vajadzībām

Ar precizējumiem likuma **50. panta pirmajā un septītajā daļā** tiek paplašināta PVN 0 procentu likmes tieša piemērošana, pamatojoties uz PVN un/vai akcīzes nodokļa atbrīvojuma sertifikātu preču piegādēm un pakalpojumiem, ko izmanto Latvijā reģistrētu diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību oficiālajām vajadzībām.

Ar PVN neapliekamie pakalpojumi

Likuma **52. panta pirmajā daļā**, kas noteic ar PVN neapliekamus darījumus, veiktas šādas izmaiņas:

- precizēts **4. punkta "a" apakšpunkts**, nosakot, ka ar PVN neapliek pacienta transportēšanu ar transportlīdzekli, kas speciāli aprīkots ar medicīniskām ierīcēm, kas laistas brīvam apgrozījumam vai piegādātas, ievērojot normatīvos aktus veselības jomā attiecībā uz medicīniskām ierīcēm;
- **izslēgts 6. punkts** un precizēts **7. punkts**, svītrojot vārdus "un zobu higiēnistu", kas nemaina PVN atbrīvojuma piemērošanu zobārstniecības un zobu higiēnistu pakalpojumiem;
- papildināts **11. punkts**, nosakot, ka ar PVN neapliek arī pirmsskolas izglītības iestādes sniegtos pakalpojumus, kas cieši saistīti ar pirmsskolas izglītības iestādes sniegtajiem bērnu uzturēšanās un pirmsskolas izglītības pakalpojumiem.

Citas dalībvalsts PVN maksātāja un trešās valsts vai trešās teritorijas PVN maksātāja tiesības neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā

Ar grozījumiem likuma **61. panta otrajā un trešajā daļā attiecībā uz citu ES dalībvalsts PVN maksātāju** un ar grozījumiem likuma **63. panta otrajā un trešajā daļā attiecībā uz trešās valsts vai trešās teritorijas PVN maksātāju** paplašinātas tiesības neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā gadījumos, kad preču uzglabāšanas vietā tie veic preču piegādes darījumus ar pagaidu uzglabāšanā esošajām ārpussavienības precēm, kā arī tādām Savienības precēm, kurām uzsākta preču eksporta procedūra, vai veic šo preču piegādes darījumus, tās pārvietojot no vienas preču uzglabāšanas vietas uz citu.

Likuma **61. pants papildināts ar vienpadsmito, divpadsmito un trīspadsmito daļu**, kuros iekļauti nosacījumi citu ES dalībvalstu PVN maksātāju tiesībām neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā, ja tie veic ar PVN apliekamus darījumus iekšzemē.

Par nosacījumu fiskālā pārstāvja reģistrācija VID PVN maksātāju reģistrā

Noteikts likuma **65. panta pirmās daļas 4. punkta** regulējumā iekļauto **prasību termiņš** reģistrēta PVN maksātāja kā **fiskālā pārstāvja reģistrācijai** VID PVN maksātāju reģistrā.

Citas dalībvalsts PVN maksātāja izslēgšana no VID PVN maksātāju reģistra, ja tam ir citas dalībvalsts piešķirts reģistrācijas numurs ar kodu "EX"

Likuma **73. panta pirmā daļa papildināta ar 13. punktu**, kas nosaka, ja citas dalībvalsts PVN maksātājs izmanto likuma 59. panta pirmajā daļā noteiktās tiesības un tam ir citas dalībvalsts piešķirts reģistrācijas numurs ar kodu "EX", tad VID izslēdz šo reģistrētu PVN maksātāju no VID PVN maksātāju reģistra.

Likums papildināts ar **jaunu 83.⁶ pantu, kas nosaka kārtību**, kādā citas dalībvalsts PVN maksātājs tiek izslēgts no VID PVN maksātāju reģistra, ja tam ir reģistrācijas numurs ar kodu "EX" PVN atbrīvojuma piemērošanai Latvijā:

- piecu darbdienu laikā no brīža, kad cita dalībvalsts piešķir reģistrācijas numuru ar kodu "EX", ir jāiesniedz VID iesniegums par izslēgšanu no VID PVN maksātāju reģistra;
- 10 darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas VID pieņem lēmumu par reģistrēta PVN maksātāja izslēgšanu no VID PVN maksātāju reģistra.

Par nosacījumu VID atļaujas īpašā PVN režīma preču importa darījumos saņemšanai

Likuma **85. panta ceturtās daļas 5. punkts** papildināts ar nosacījumu VID atļaujas īpašā PVN režīma preču importa darījumos piešķiršanai, tas ir, ja iepriekšējos 12 mēnešos reģistrēts PVN maksātājs ir kavējis vienas nodokļu vai informatīvās deklarācijas vai gada pārskata iesniegšanu nodokļu jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajos termiņos līdz piecām kalendāra dienām.

Par priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojumu reprezentatīvajiem automobiļiem

Likuma **100. panta otrā daļa** izteikta **jaunā redakcijā, 3. punktā precizējot**, ka priekšnodokļa atskaitīšanas ierobežojums 50 procentu apmērā ir attiecināms arī uz reprezentatīvā automobiļa uzturēšanas izmaksām, kas rodas pēc 60 mēnešu periodā, skaitot no brīža, kad automašīna ir reģistrēta personas īpašumā vai turējumā.

Par termiņu PVN iemaksai valsts budžetā

Likuma **119. pants papildināts ar 2.¹ daļu** nosakot, ja kalendāra gadā reģistrācijas sliekšnis 50 000 *euro* VID PVN maksātāju reģistrā ir pārsniegts ne vairāk kā par 5000 *euro* un neregistrēts PVN maksātājs vai citas dalībvalsts PVN maksātājs ir atlicis reģistrāciju VID PVN maksātāju reģistrā līdz kalendāra gada beigām, bet nākamā kalendāra gada 1. janvārī vēl nav reģistrēts VID PVN maksātāju reģistrā, šā PVN maksātāja ar PVN apliekamā darījuma vērtība līdz reģistrācijas brīdim ir tādu iekšzemē veikto ar PVN apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu vērtība, kas veikti, sākot ar nākamā kalendāra gada 1. janvāri, aprēķināto PVN summu iekļaujot darījuma vērtībā, un aprēķināto PVN iemaksā valsts budžetā līdz kārtējā kalendāra gada 23. februārim.

Par īpašo PVN piemērošanas režīmu darījumos ar lietotām mantām, mākslas darbiem, kolekciju priekšmetiem un senlietām

Likuma **138. panta ceturtās daļas 2. punkts** izteikts jaunā redakcijā, precizējot pārdevēja kritēriju. Ar grozījumu noteikts, ka pārdevējs ir cits PVN maksātājs, ciktāl šā cita PVN maksātāja veiktā preču piegāde nav apliekama ar PVN saskaņā ar likuma 52. panta trešo vai 3.¹ daļu vai attiecīgajiem citas dalībvalsts tiesību aktiem.

Īpaša reģistrācijas kārtība iekšzemes PVN maksātājam, kas piemēro PVN atbrīvojumu citā dalībvalstī

Likums **papildināts ar 139.¹ pantu**, paredzot kārtību, kādā iekšzemes PVN maksātāji varēs izmantot PVN atbrīvojumu citā ES dalībvalstī, kurā tie neveic saimniecisko darbību.

PVN atbrīvojumu citā ES dalībvalstī par veiktajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem var izmantot, ja:

- kalendāra gadā citā dalībvalstī veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība bez PVN nav pārsniegusi robežvērtību, ko minētajā dalībvalstī piemēro attiecībā uz PVN atbrīvojumu tās dalībvalsts PVN maksātājiem;
- gada apgrozījums ES nav pārsniedzis 100 000 *euro*.

Citā ES dalībvalstī veikto preču piegāžu un sniegto pakalpojumu aprēķināmajā vērtībā iekļauj:

- ar PVN apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu vērtību (izņemot piegādāto pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtību);
- likuma 52. panta pirmās daļas 20., 21., 22., 24., 25. un 26. punktā minēto vai arī citu dalībvalstu attiecīgajos PVN regulējošajos tiesību aktos minēto šādu darījumu vērtību (izņemot, ja tiem ir gadījuma raksturs un tie nepārprotami atšķiras no iekšzemes PVN maksātāja veiktās saimnieciskās darbības veida).

Likuma 139.¹ pants nosaka:

- informāciju, ko iesniedz iekšzemes PVN maksātājs PVN atbrīvojuma citā ES dalībvalstī piemērošanai, izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS);
- kārtību, kādā VID informē iekšzemes PVN maksātāju, PVN atbrīvojuma piemērošanai citā ES dalībvalstī, nodokļu maksātāja numuram beigās piešķirot kodu "EX", vai atbrīvojuma nepiemērošanai;
- kārtību, kādā iekšzemes PVN maksātājs, izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS), paziņo VID par nodomu izmantot atbrīvojumu citā dalībvalstī vai dalībvalstīs, kas nebija minētas, iesniedzot sākotnējo informāciju, vai lēmumu izbeigt atbrīvojuma citā dalībvalstī piemērošanu dalībvalstī vai dalībvalstīs;
- informāciju, ko iesniedz iekšzemes PVN maksātājs, kas piemēro atbrīvojumu citā dalībvalstī, līdz kalendāra ceturkšņa sekojošā mēneša beigām, izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS);
- gadījumus, kādos VID nekavējoties informē iekšzemes PVN maksātāju par liegumu piemērot atbrīvojumu citā dalībvalstī vai citās dalībvalstīs.

Likuma **pārejas noteikumi** ir **papildināti ar jaunu 46. punktu**, kas paredz, ka tiem **neregistrētiem PVN maksātājiem, kam 2024. gadā ir pārsniegts** PVN reģistrācijas **sliekšnis 50 000 euro un kas nav veikuši tikai ar PVN neapliekamus darījumus, 2025. gadā ir jāklūst par reģistrētiem PVN maksātājiem.**

Īpašā kārtība reģistrācijai VID PVN maksātāju reģistrā PVN maksātājam, kas saņem pakalpojumus, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar likuma 19. panta pirmo daļu, vai veic preču iegādi ES teritorijā

Lai sniegtu atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, likums **papildināts ar 139.² pantu**, kurā paredzēta kārtība, kādā neregistrēts PVN maksātājs vai citas dalībvalsts PVN maksātājs, kurš izmanto likuma 59. panta pirmajā daļā noteiktās tiesības, reģistrējas VID PVN maksātāju reģistrā tādu pakalpojumu saņemšanai, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar likuma 19. panta pirmo daļu un kuri saņemti no citas dalībvalsts PVN maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas PVN maksātāja, vai preču iegādes ES teritorijā par atlīdzību veikšanai (turpmāk – īpašā kārtībā reģistrēts PVN maksātājs).

Informācija par īpašajā kārtībā reģistrētiem PVN maksātājiem pieejama VID tīmekļvietnē sadaļā "VID Publiskojamo datu bāze" – "PVN maksātāji" (<https://www.vid.gov.lv/lv/pievienotas-vertibas-nodokla-maksataji>).

Īpašā kārtībā reģistrēts PVN maksātājs pēc tā mēneša, kad tas ir saņēmis tādus pakalpojumus no citas dalībvalsts nodokļa maksātāja vai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu, vai ir veicis preču iegādi ES teritorijā:

- iesniedz paziņojumu par PVN samaksu līdz nākamā mēneša 20. datumam;
- iemaksā PVN valsts budžetā 23 dienu laikā.

Lai pielāgotu likuma normas 139.² panta regulējumam, ir veikti attiecīgi grozījumi likuma 34., 57., 59., 66., 73., 86. un 93. pantā.

Likuma **pārejas noteikumi** ir **papildināti ar jaunu 47. punktu**, kas paredz, ka **grozījumi likuma 139.² pantā un ar to likumā saistītie grozījumi stājas spēkā 2025. gada 1. jūlijā.**

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 28.12.2024.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 02.01.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [VID elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) (EDS) sadaļā "Sarakste ar VID"